

THE NOVAK COLLECTION.

Mappae Croaticae in the National and University Library Collection of Maps and Atlases

Dubravka Mlinarić and Mira Miletić Drder

THE NOVAK COLLECTION. *Mappae Croaticae in the National and University Library Collection of Maps and Atlases (ZBIRKA NOVAK. Mappae Croaticae u Zbirci zemljovida i atlasa NSK)* by Dubravka Mlinarić and Mira Miletić Drder was published in Croatian at the end of 2017 and launched officially on 28 February 2018 at the National and University Library (NUL). The publisher was the Library, with the support of the Ministry of Culture and Ministry of Science and Education of the Republic of Croatia. The book is 319 pages long and is an original scholarly work which presents for the first time one of the most important cartographic collections in Croatia. The authors are top experts and scientists in the history of cartography and nobody knows the Novak Collection better than they do (apart from its owner and author, the late Dr. Drago Novak). Many years of work, some with him during his lifetime, lie behind this edition.

The book presents the Novak Collection, consisting of old maps of the Croatian lands from the 16th to 20th centuries, with the features and significance of the maps in the context of the wider and European cartography of the time. The collection was donated by its owner, the collector Dr. Drago Novak, to the NUL Library Collection of Maps and Atlases in 2012. The material which had already been processed, according to data from 1999, included 425 individual examples of manuscript maps, maritime charts, isolarii, town plans and panoramas, battle plans, and atlases. The two authors are both curators of the Collection, and worked on it for many years with Dr. Novak, and afterward with other associates, cataloguing most of the items which are housed today in the NUL. It should be stressed that the Novak Collection, an exceptional cultural and scientific treasure, is also accessible today as part of the cartographic material in the NUL's Digital Collection.

The book consists of two main parts. In the introduction to the first part, the reader is introduced to the owner and author of the Collection, Dr. Drago Novak, his vision as a collector, and the reasons for this collection, which has a special character and acquisition criteria. Features are emphasised which are vitally important to an understanding of the national significance of the Collection. The basic criterion for selecting maps was that they should show at least part of the Croatian lands, whether sovereign territory or under the rule or administration of the regional great powers; in other words, the Croatian area in the widest sense, in whole or part. Another criterion was to present diverse types of carto-

graphic representation of the area from the perspectives of different cartographic schools and traditions, over a period ranging from the 16th to the 20th century. The collector's vision was to represent the most important issues in Croatian history and cartography. His selections and acquisitions were based on respect for diversity and differences in depictions and perspectives in the wider European context. The book shows this by analysing most of the cartographic items in the Collection and highlighting its importance in researching many representative types of map contents, whether political, social, cultural, symbolic, or other.

The next chapter presents the processed part of the cartographic contents of the Novak Collection in the theoretical context of general and European cartography from the 16th to 20th century. With skill and detailed knowledge of the extensive literary contents, the author takes us through various topics related to old maps, including classical, traditional approaches, and new, postmodern views, understandings and interpretations. This is an important step forward in relation to existing literature on the history of cartography. It pays special attention to cartography from the Croatian lands and Croatian cartography, and the place of the Novak Collection in the cartography of the area and age.

The second part of the book is the Catalogue of the Novak Collection. The material was selected by Mira Miletić Drder and Dubravka Mlinarić, and processed by Nikolina Gošljević and expert associates Vesna Vlašić-Jurić and Maja Karić. The Catalogue contains 329 maps, 62 atlases and 88

ZBIRKA NOVAK
Mappae Croaticae
u Zbirci zemljovida i atlasa NSK

ZBIRKA NOVAK.

Mappae Croaticae u Zbirci zemljovida i atlasa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

Dubravka Mlinarić i Mira Miletić Drder

Krajem 2017. godine objavljena je te 28. veljače 2018. i promovirana, u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, knjiga autorica Dubravke Mlinarić i Mire Miletić Drder: *ZBIRKA NOVAK. Mappae Croaticae u Zbirci zemljovida i atlasa NSK*. Knjiga je izdana u nakladi Nacionalne i sveučilišne knjižnice uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Knjiga opsega 319 stranica na hrvatskom jeziku originalno je znanstveno djelo koje po prvi puta javnosti prikazuje jednu od svakako najvažnijih kartografskih zbirki hrvatskih zemalja. Autorice su vrsne stručnjakinje i znanstvenice u području povijesti kartografije, a boljih poznavatelja Zbirke Novak, osim njezina vlasnika i autora, pok. dr. Drage Novaka, doista nema. Iza njih je, za jedno dr. Novakom za njegova života, dugi niz godina rada na Zbirci.

Knjiga daje prikaz Zbirke Novak – zbirke starih karata hrvatskih zemalja od 16. do 20. stoljeća, njezin karakter i značenje karata u kontekstu opće i europske kartografije toga doba. Zbirka starih karata hrvatskih zemalja kolekcionara i autora dr. Drage Novaka, donacijom je samoga vlasnika 2012. godine dospjela u Zbirku zemljovida i atlasa NSK. Njezin obrađeni dio, prema podacima iz 1999. obuhvaćao je 425 pojedinačnih primjeraka preglednih rukopisnih karata, pomorskih karata, izolara, planova i veduta gradova, planova bitaka i atlasa. Autorice su, obje kustosice Zbirke, temeljem dugogodišnjeg rada na Zbirci zajedno s njezinim vlasnikom, dr. Dragom Novakom za njegova života, te kasnije i samostalno sa suradnicama, obradile i kategorizirale

najveći dio primjeraka, koji se danas nalaze u NSK. Ovdje svakako valja istaknuti da je Zbirka Novak danas dostupna i u sklopu digitalne kartografske građe Digitalnih zbirki NSK, što dodatno javnosti otvara ovo dobro iznimne kulturne i znanstvene vrijednosti.

Knjiga je koncipirana u dva osnovna dijela. U uvodnom dijelu prvog dijela Dubravka Mlinarić piše o vlasniku i autoru Zbirke Novak, dr. Dragi Novaku, o njegovoj kolekcionarskoj viziji i razlozima nastanka zbirke, njezinom karakteru i kriterijima akvizicije kartografskih primjeraka. Autorica je pri tome jasno istaknula ono što je suštinsko važno za nacionalni značaj zbirke i za njezino razumijevanje. Naime, temeljni kriterij za odabir karte je bio da ona prikazuje barem dio hrvatskih zemalja, bilo da su ti prostori zadržali vlastiti suverenitet ili su kroz dugu povijest bivali pripojeni jednoj od velikih sila, dakle da prikazuju hrvatski prostor u našim smislu, u cjelini ili djelomično. Jedan od kriterija bio je da one predstavljaju i različite obrasce kartografskog predočavanja prostora iz perspektive različitih kartografskih škola i tradicija u vremenskom rasponu od 16. do 20. stoljeća. Naime, autorova vizija zbirke bila je da ona reprezentira najvažija problemska pitanja hrvatske povijesti, ali i kartografije. Stoga je selekciju i akviziciju karata temeljio na poštivanju raznolikosti i različitosti prikaza i perspektiva u širem europskom kontekstu. Analiza najvećeg dijela kartografskih primjeraka Zbirke to je sasvim jasno pokazala, a autorica je istodobno jasno ukazala na iznimnu vrijednost te Zbirke u istraživanjima mnogostrukih

reprezentacijskih sadržaja karte; od političkih, društvenih, kulturnih, simboličnih i ostalih značenjskih sadržaja prostora i vremena koje Zbirka dokumentira.

Knjiga pruža uvid u istraživačke interese utemeljitelja kartografske Zbirke Novak, dr. Drage Novaka, a istodobno je izbor reprezentativnih primjeraka starih karata iz Zbirke, koja je posmrtno, sukladno željama utemeljitelja, krajem 2012. godine darovana Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, odnosno Zbirci zemljovida i atlasa.

U nastavku prvog dijela autorica prikazuje dio obrađene kartografske građe Zbirke Novak u teorijskom kontekstu opće i europske kartografije od 16. do 20. stoljeća. Spretno i s lakoćom, dobro poznajući opsežnu literarnu građu, vodi nas kroz različite diskurse starih karata, dotičući se klasičnih tradicionalnih pristupa, ali i novih postmodernih pogleda, shvaćanja i tumačenja starih karata, što čini posebno vrijedan iskorak s obzirom na postojeću literaturu iz područja povijesti kartografije. Posebnu pažnju posvećuje pitanju kartografije (s) hrvatskih prostora i hrvatske kartografije, te mjestu Zbirke Novak u kartografiji toga prostora i vremena.

Drugi dio knjige čini Katalog Zbirke Novak. Odabir građe su učinile Mira Miletić Drder i Dubravka Mlinarić, u obradi građe sudjelovala je i Nikolina Gošljević uz stručne suradnice Vesnu Vlašić-Jurić i Maju Karić. Katalog obuhvaća 329 karata, 62 atlasa i 88

books. The principles and methods of inventory-making are presented first, and the selection of materials is arranged by century from the 16th to 20th century. Each map or picture is shown in facsimile with its call number and description. At the end, there is a list of the maps, graphics and atlases by author, title and call number (chronological order) also arranged by century, a list of the facsimiles, a list of the books, and finally an alphabetical index of authors, call number abbreviations and proper names.

The Novak Collection has so far been presented in part to the Croatian and international public by Dr. Drago Novak, and through scientific and expert articles by his associates at scientific conferences and meetings. However, this is the first publication in which a comprehensive analysis and full depiction of the historical-social context of the Collection is presented, processed and catalogued. Since the Novak Collection is one of only a very few, truly significant, valuable Croatian cartographic collections, this project is

very important in order to preserve and affirm it, and is also of great importance to Croatian national cultural and scientific heritage. The authors are renowned experts and scientists in the area of the history of cartography and are also curators of the Novak Collection, and have dealt with the material in a thoroughly professional way, analysing and describing it. This book is a huge undertaking in the preservation of cultural heritage and undoubtedly of enormous significance to Croatian science and culture.

Borna Fuerst-Bjeliš ■

Digital Terrain Modelling

Ante Šiljeg, Mirko Barada, Ivan Marić

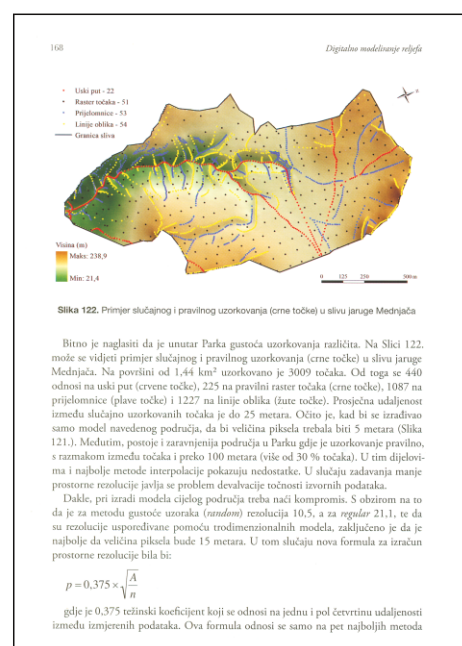
The book *Digital Terrain Modelling* by Ante Šiljeg, Mirko Barada and Ivan Marić was created as synthesis of Dr. Ante Šiljeg's PhD thesis titled *DEM in the Analysis of Geomorphometric Parameters: Example of Vransko Lake Nature Park* written at the Faculty of Science, Department of Geography, University of Zagreb, and the diploma thesis by Mirko Barada, Master of Geography titled *The Impact of User-defined Parameters on the Accuracy of the EDM* published at the Department of Geography, University of Zadar. The book was published by ALFA d.d., Zagreb and University of Zadar, the editor is Marko Labus. The book published in 2018 contains 264 pages with 181 pictures and 53 tables. The book is written in Croatian, B5 format, it is hardbound and is marked by ISBN 978-953-297-857-5. It was reviewed by Prof. Dr. Mirko Borisov, Prof. Dr. Mladen Jurišić, Assist. Prof. Dr. Gojko Nikolić, Prof. Dr. Snježana Musa and Prof. Dr. Sanja Lozić.

Due to the complexity of the topic, the content is divided into nine chapters:

1. Introduction
2. Summary of Previous Research
3. Digital Terrain Modelling – Theoretical Framework
4. User Practices in the Process of Digital Terrain Modelling
5. Practical Examples of DEM Creation from Different Altitude Data Sets
6. The Concept of Pixel-size Improvement of Photogrammetric Data
7. Accuracy Estimation of Pixel Heights
8. DEM Accuracy in Hydrologic Parameter Modelling
9. Digital Terrain Analysis

The book ends with a list of sources, references, graphic supplements and tables, as well as a table of contents and acknowledgements.

The book examines the impact of user-defined parameters on the accuracy of the digital elevation model (DEM). The entire process of digital terrain modelling is presented with special emphasis on the significance of interpolation and spatial resolution.

In the third chapter, *Digital Terrain Modelling – The Theoretical Framework*, the theoretical basis is given and various phases of digital terrain modelling are interpreted. Special emphasis is put on three basic user-defined parameters, i.e. methods of collecting altitude data, spatial

naslova knjiga. Na početku su prikazana primijenjena načela i metoda inventarizacije, a izbor građe je podijeljen po stoljećima, od 16. do 20. stoljeća. Prikaz svake odabrane karte i grafike u Katalogu sastoji se od faksimila (snimke), signature i opisa. Na kraju se nalazi Popis karata, grafika i atlasa prema autoru, nazivu i signaturi (kronološki slijed), također po stoljećima, Popis faksimila, Popis knjiga te na kraju Abecedni popis autora i oznaka kratica signatura i Kazalo osobnih imena.

Zbirku Novak dosada su djelomice predstavljali hrvatskoj i međunarodnoj javnosti njezin autor dr. Drago Novak, ali i njegovih suradnici na znanstvenim skupovima i sastancima i kroz znanstvene i stručne tekstove. Međutim, tako cjelovita analiza i cjeloviti povijesno-društveni kontekst Zbirke Novak, te njezina obrada i katalogizacija po prvi je puta objavljena. Kako je Zbirka Novak jedna od malobrojnih i jedna od doista najvažnijih i najbogatijih hrvatskih kartografskih zbirki, tako da je ovaj projekt od

iznimnog značenja za njezino očuvanje i njezinu afirmaciju, ali također i za hrvatsku nacionalnu kulturnu i znanstvenu baštinu. Afirmirane stručnjakinje i znanstvenice iz područja povijesti kartografije, kustosice Zbirke Novak, besprijekorno su stručno i Zbirku znalački obradile, analizirale i opisale, tako da je ta knjiga veliki pothvat u očuvanju baštine te ima neosporno iznimno značenje za hrvatsku znanost i kulturu.

Borna Fuerst-Bjeliš ■

Digitalno modeliranje reljefa

Ante Šiljeg, Mirko Barada, Ivan Marić

Knjiga Digitalno modeliranje reljefa Ante Šiljega, Mirka Barade i Ivana Marića nastala je kao sinteza doktorskog rada autora dr. sc. Ante Šiljega pod naslovom DMR u analizi geomorfometrijskih parametara: primjer PP Vransko jezero, koji je izrađen na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i diplomskog rada autora Mirka Barade, mag. geogr. pod naslovom Utjecaj korisničko-definiranih parametara na točnost DMR-a objavljenog na Odjelu za geografiju Sveučilišta u Zadru. Nakladnici su ALFA d.d., Zagreb i Sveučilište u Zadru, urednik je Marko Labus, a objavljena je 2018. godine na 264 stranice sa 181 slikom i 53 tablice. Knjiga je na hrvatskom jeziku, formata B5, tvrdo je ukoričena i nosi oznaku ISBN 978-953-297-857-5. Recenzenti su bili izv. prof. dr. sc. Mirko Borisov, prof. dr. sc. Mladen Jurišić, doc. dr. sc. Gojko Nikolić, prof. dr. sc. Snježana Musa i izv. prof. dr. sc. Sanja Lozić.

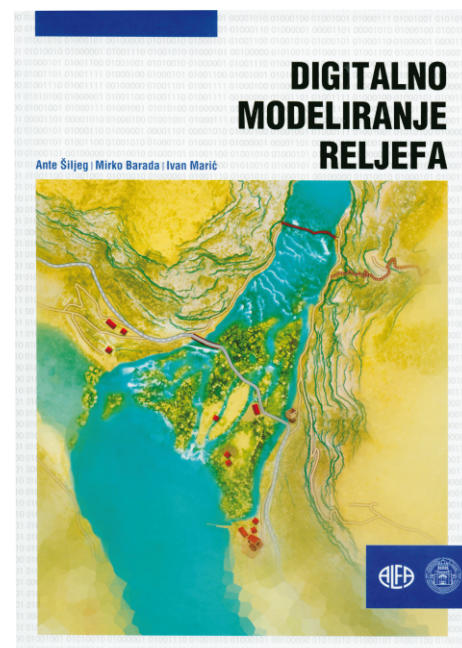
Zbog kompleksnosti problematike, sadržaj je strukturno razgranat u ovih devet poglavlja:

1. Uvod
2. Pregled dosadašnjih istraživanja
3. Digitalno modeliranje reljefa – teorijska osnova
4. Prakse korisnika u procesu digitalnog modeliranja reljefa
5. Praktični primjeri izrade DMR-ova iz različitih skupova visinskih podataka
6. Koncept poboljšavanja veličine piksela fotogrametrijski prikupljenih podataka
7. Ocjena točnosti visina u pikselu
8. Točnost DMR-a u modeliranju hidroloških parametara
9. Digitalne analize reljefa.

Knjiga završava s popisom izvora, literature, grafičkih priloga i tablica te sadržajem i zahvalama.

U knjizi se istražuje utjecaj korisničko-definiranih parametara na točnost digitalnog modela reljefa (DMR). Prikazan je cjelokupan proces digitalnog modeliranja reljefa s posebnim naglaskom na važnost metoda interpolacije i prostorne rezolucije.

U trećem poglavlju Digitalno modeliranje reljefa – teorijska osnova tumače se različite faze digitalnog

modeliranja reljefa. Poseban naglasak dan je na tri osnovna korisničko-definirana parametra, tj. na metodama prikupljanja visinskih podataka, metodama prostorne interpolacije i metodama određivanja prikladne veličine piksela, odnosno određivanju prostorne rezolucije. Nakon opisa